

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sect. V. Alia quædam circa neceßitatem Fidei ad salutem consequendam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II.

estam Fidem Dei sine explicita Fide Christi.

is namque si, ubi primùm ad rationis usum pervenerit, faciat quod in se est, lumen sibi calitus immissum recipiet, per quod etsi nihil adhuc de Christo audierit, pervenire nihilominus poterit ad Fidem Dei, & per illam se ad eum convertere per actum amoris, & hoc pacto justificari, ut ostensum est numero præcedente.

V. Articuli Fidei, non simul omnes, sed successivè proponuntur.

Secundò ostenditur dari in aliquo posse Fidem explicitam Dei sine Fide explicita Christi: Fides enim ex auditu, nam ut ait Apostolus ad Romanos 10. vers. 14. *Quomodo credent ei, quem non audierunt? quomodo autem audient sine prædicante?* Quisquis ergo ad Fidem primò instruitur, successivè instrui debet, nec enim tot Fidei articulos simul capere explicitè potest, cum ad tam varia, tamque alta simul attendere, proprium Angeli sit, non hominis. Quando ergo Catechumenus primò de mysteriis Fidei instruitur, proponi ante ea quæ ad Christum spectant, potest Deus cum quibusdam illius perfectionibus, esse scilicet cum infinitum, summè bonum, &c. imò hæc connaturaliter priùs proponi debent, cum Fides Dei sit quasi ab intrinseco ad justificationem obtinendam necessaria, utpote sine qua non potest homo converti ad Deum prout oportet, eumque amare, & hoc modo gratiam acquirere: Fides verò explicita Christi, non ex natura rei & ab intrinseco, sed tantùm jure divino positivo, seu ex Dei ordinatione requiritur, quando requiritur, sicque magna inter Fidem explicitam Dei & Fidem explicitam Christi hac in parte est differentia.

VI. Credere potest catechumenus primò articulum, necdum audito secundo.

Jam itaque hic catechumenus primò sibi propositum mysterium, seu de Deo credere potest, quamvis nihil adhuc audierit de Christo ejusque passione, morte, aliisque ad eum spectantibus; gratis siquidem, & sine fundamento diceretur Deum in hoc casu auxilium ad credendum huic homini non infundere donec alia etiam mysteria audierit, Christusque illi & mors ejus ac redemptio proponatur; si autem habeat actum Fidei supernaturalis circa Deum, credatque eum esse, & Remuneratorem esse, poterit, ut dictum est, se ad eum convertere, & actibus amoris ac Spei aliisque piis affectibus gratiam peccatorumque remissionem obtinere.

Gratis dicitur non posse aliquè credere primò articulum sine secundo.

Deinde, ut Tom. præc. Disp. 38. probatum est, Deus vult omnes homines salvos fieri, ergo barbaris etiam, qui que de Christo nihil omnino audierunt, dat gratiam ad salutem consequendam sufficientem, talis autem non potest esse cognitio Dei naturalis, hæc namque ut ostensum est Tomo priori in materiâ de Merito, Disputatione centesimâ vigesima-sexâ, sect. 8. ad salutem non sufficit, nec potest esse principium actuum supernaturalium, seu prout oportet ad gratiam & gloriam obtinendam, gratia ergo hæc esse debet gratia Fidei supernaturalis Dei ut remuneratoris, ex qua proinde ad Deum converti possunt, ac justificari. Recurrere autem ad miracula, ut quidam faciunt, dicentes Deum facientibus quod possunt misurum Angelos vel prædicatores, qui iis Christum annunciant, nullum vel in Scripturâ, vel experientiâ habet fundamentum.

Nullus iam barbarus, cui Deus supernaturalium summæ Numinis cognitionem non concedat.

Secunda conclusionis pars, quod scilicet per se loquendo Fides Christi explicita in hoc statu legis Evangelicæ sit singulis necessaria ad salutem, probatur variis locis Scripturæ, quibus ostenditur Christum hoc modo Ecclesiam suam instituisse, ut nimirum per se loquendo omnes Fidem Christi explicitam in se habeant, & non tantum

VII. Frustra hic nonnulli recurrunt ad miracula.

VIII. Ostenditur Fidem explicitam Christi esse omnibus ad salutem per se lo-

in voto, ac per eam consequantur salutem. Hoc inprimis constat ex illo Marci ultimo, vers. 15. ubi dicit Christus Apostolis: *Prædicare Evangelium omni creature, qui crediderit &c. salvus erit, qui verò non crediderit, condemnabitur:* ergo intentio Christi fuit, ut per se loquendo omnes explicitè in Christum crederent, & per hanc ejus Fidem ad gratiam in hac vitâ, & gloriam in sequenti pertingerent. Apostolus etiam ad Galatas Christum positum esse dicit ut *fundamentum hujus Ecclesie*, quia nimirum, ut salutem consequamur, illi per Fidem debemus conjungi. Quare Concilium Tridentinum sess. sextâ, capit. sexto Fidem redemptionis, quæ est in Christo Jesu numerat inter dispositiones ad justificationem requisitas. Illud etiam Actuum 4. v. 12. idem probat: *Non est aliud nomen sub celo datum hominibus, in quo oporteat nos salvos fieri.* Joannis item 3. vers. 18. *Qui credit in eum (Christum) non judicatur: qui autem non credit, jam judicatus est, quia non credit in nomine unigeniti filii Dei.*

quando necessarium.

Sacra Litera frequenter estantur Fidem Christi explicitam, ad adeptionem salutis esse per se requisitam.

Id tamen notandum, testimonia illa, qualia sunt nonnulla ex prædictis, quæ absolute dicunt Fidem de Christo, rebusque ad eum spectantibus esse absolute ad salutem adeptionem necessariam, intelligenda solummodo esse de illis, quibus in hoc statu rerum & post promulgationem sufficientem Evangelii, Christus ejusque mysteria sunt prædicata, si enim tenentur illa credere, sicque illis Fides Christi est ex Dei institutione medium ad salutem necessarium, quod tamen non arguit, eos, quibus nunquam Christi nomen immotuit, non posse sine fide de ipso, ejusque morte ac resurrectione salvari; hoc enim nimis durum est, parùmque Dei benignitati & clementiæ consentaneum.

IX. Alius modus explicandi testimonia quod dicunt Fidem Christi esse ad salutem necessariam.

Tandem pro contrariâ sententiâ non facit quod affirmant aliqui, ad Christi scilicet gloriam & legis gratiæ commendationem spectare, ut sine explicita Christi fide nullus hoc tempore, seu post promulgatum sufficientem Evangelium salvetur; officit enim potius gloriæ Christi, copiosæque ejus redemptioni, dum arctos adeo illi limites præscribit, cum tamen juxta communem Theologorum omnium consensum, multo facilius hoc tempore, seu in lege gratiæ sit via ad salutem, quam olim vel in lege naturæ, vel sub vetero testamento, paucioribusque impedimentis circumseptâ. De mente autem S. Augustini circa necessitatem Fidei explicitæ Christi dicitur Sectione sequente.

X. Non facit ad Christi gloriam, sed obest potius, quod nullus sine Christi explicita Fide possit salvari.

SECTIO QUINTA.

Alia quædam circa necessitatem Fidei ad salutem consequendam.

QUÆRES: Utrùm Fides explicita Trinitatis sit ad salutem necessaria? Respondetur, idem hac de re tenendum esse, quod Sectione præcedente diximus de mysterio Incarnationis, nempe non esse eam ita necessariam, ut sine illa in re habitâ justificari quis, & salutem consequi non possit, sed sufficit illius votum, actus scilicet contritionis vel dilectionis Dei super omnia, in quo actu in adultis vel formale, vel virtuale propositum includitur servandi omnia præcepta, quorum unum est credere explicitè hæc mysteria, ubi debitè proponuntur: ita Suarez hic, Disp. 12. Sect. 4.

I. An explicita Fides Trinitatis sit hoc tempore ad consequendam salutem necessaria.

Sec̄t. 4. num. 25. Turrianus Disp. 27. dub. 8. Coninck Disp. 14. dub. 9. Lugo de Virtute Fidei, Disp. 12. Sect. 4. num. 105. Arriaga hic, Disp. 12. Sect. 4. num. 26. Ratio autem est, quia nullum hoc asserendi est in Scripturâ aut Conciliis fundamentum: nec S. Paulus aliud in iis, quæ credi debent enumerat, quàm ut quis credat Deum esse, & remuneratorem esse, ubi nulla fit mentio de Trinitate: gratis ergo quis cognitionem illius explicitam assereret esse simpliciter necessariam ad salutem.

II. Verùm, objiciet quispiam, si idem dicendum sit de Fide explicitâ Trinitatis, quod de Fide explicitâ Incarnationis, Sanctus Augustinus variis locis, ut de Prædestinatione Sanctorum, capite 7. de Correptione & gratiâ, cap. etiam 7. de Civit. Dei lib. 10. cap. 47. De naturâ & gratiâ cap. 44. & alibi, expressè docet Fidem explicitam Christi, hoc est, ut loquitur ipse, Incarnationis, mortis & resurrectionis ejus esse simpliciter necessariam ad salutem, ita ut nec nos modò, nec antiqui sine eâ salvari olim potuerint.

Sed contra; nam S. Augustinus ab omnibus debet explicari, locis enim citatis Fidem explicitam Incarnationis, mortis, & resurrectionis æquè ante ac post adventum Christi ad salutem absolutè requirebat, nec magis in lege Evangelicâ, quàm in lege scriptâ, & lege naturæ, ut ex ejus testimonio constat, quæ refert P. Coninck Disp. 14. dub. 9. & Lugo hic, Disp. 12. Sect. quartâ.

III. Diverse ergo Sancti Doctoris verborum à variis afferuntur explicationes. Dicunt aliqui per Fidem Christi intelligero S. Augustinum Fidem, quæ est ex meritis Christi, & hanc affirmare ipsum esse ad salutem consequendam necessariam. Hæc explicatio, quamvis circa dicta illius contra Pelagium sufficiat, dum nimirum S. Doctor affirmat justos olim non fuisse salvatos per legem naturæ, sed per gratiam Christi, hoc est, per Christi merita obtentam; aliis tamen testimoniis, frequenter in ejus operibus repertis sine violentiâ applicari non potest. Alii eum de Fide implicitâ Christi intelligunt, sed parum probabiliter, tam clarè enim de Fide explicitâ Christi identidem loquitur, ut non nisi vi maximâ dictis ejus illatâ, Fidei Christi implicitæ applicari possint. Tertio alii & propius vero aiunt solum voluisse eum Fidem explicitam Christi necessariam fuisse in corpore Ecclesiæ, non verò in singulis personis, quo sensu non semel dicit parvulos hocetiam tempore per parentum & Ecclesiæ Fidem salvari, dum scilicet per Fidem Ecclesiæ, baptismus iis applicatur.

IV. Hanc postremam Sancti Augustini expositionem tradit Hugo de Sancto Victore, eamque approbat Suarez hic, Disp. 12. Sect. 3. num. 17. At sanè difficilis est hæc explicatio, tum ob alia Sancti Doctoris testimonia, tum maximè ob illud libro 18. de Civitate Dei, cap. 47. ubi de illis loquens, qui ex gentibus olim salutem sunt consecuti, sic habet: *Quod nemini concessum fuisse credendum est, nisi cui divinitus revelatus unus mediator Dei & hominum homo CHRISTVS JESVS, qui venturus in carne sic antiquis Sanctus prænuntiabatur, quemadmodum venisse nobis nunciatus est; ut una eademq; Fides per ipsum omnes in Dei civitatem, in domum Dei, in Dei templum prædestinatos perducat ad Deum.* Hæc aliâque S. Augustini verba Patri Suarez adeo visa sunt explicatu difficilia, ut Disp. illâ 12. Sect. 3. num. 13. absolutè existimet

tenuisse ipsum Fidem Christi explicitam esse simpliciter ad salutem necessariam. Quod si hæc sit illius sententia, uti revera esse videtur, Sancti Chrysolomi, S. Gregorii, & S. Bernardi sententiam hac in parte existimo potius esse amplectendam.

Dices: in Concilio Lateranensi Cap. Firmiter & extravag. *Vnam sanctam* definitum est, non nisi in Ecclesiâ Catholicâ esse salutem, sed nullus, si Fidem Trinitatis & Incarnationis non habeat, est in Ecclesiâ, ergo nullus sine utriusque mysterii notitiâ & fide est in Ecclesiâ. Confirmatur: Quisquis jam est in Ecclesiâ, est Christianus, sed Christianus nemo est, qui expressè non credit in Christum, ergo. Ad argumentum responderetur cum Suarez hic, Disp. nonâ, Sect. 1. n. 3. & 5. formam constituentem Ecclesiam militantem esse Fidem: unde quisquis habet fidem, censetur membrum Ecclesiæ, qui verò fide destitutus est, nec fidelis, nec intra Ecclesiam haberi potest.

VI. Hi ergo cum veram Fidem habeant, quamvis non explicitam Trinitatis & Incarnationis, non est cur ab Ecclesiâ Catholicâ excludantur. Ad confirmationem dico, ut quis sit Christianus, & consequatur salutem, sufficit Christi Fides implicita, & quòd re velvoto in eum credat, quamvis explicitè de eo nunquam audiverit. Via tamen ordinaria hoc tempore, seu post promulgatum sufficienter Evangelium est, ut quis credat justificari peccatores per passionem & mortem Christi: & hoc modo intelligendum est Concilium Tridentinum sessione sexta, capite sexto, dum ad justificationem impii requirit Fidem de Christo ut redemptore.

VII. Concludo itaque, etsi nec Fides explicita Incarnationis, nec Trinitatis sit absolutè ad consequendam salutem necessaria, ut fusè probatum est in superioribus, per se tamen loquendo non minus requiritur explicita Fides Trinitatis, quàm Incarnationis; hæc enim cum sit unio secundæ Personæ Trinitatis cum humanâ naturâ; cognoscere perfectè nequit nisi cognitâ secundâ Personâ, & consequenter Trinitate. Deinde non confertur baptismus nisi in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ad collationem ergo & susceptionem baptismi, per se loquendo requiritur expressa notitiâ Trinitatis. Quare S. Paulus Act. 19. ad ritè conferendum baptismum exigebat expressam cognitionem Spiritus Sancti.

VIII. Cognitio Trinitatis est simpliciter necessaria ad perfectam cognitionem Incarnationis.

SECTIO SEXTA.

De Fide Dei ut remuneratoris.

QUÆRES tandem: Utrum necessaria necessitate mediè ad salutem sit explicita Fides Dei remuneratoris? Communis Theologorum sententia est affirmativa ob dictum illud Apostoli ad Hebræos 11. vers. 6. *Accedentem ad Deum oportet credere quia est, & quia remunerator est.* Quem etiam locum exponunt omnes de remuneratione supernaturali, qua de causâ dixit in eodem capite S. Paulus Fidem esse fundamentum rerum sperandarum, hoc est bonorum supernaturalium, quam ob causam ait eam esse argumentum non apparentium, nempe talium, quæ non modò oculis, sed nec ratione, & naturali lumine investigari possunt; nec enim oculus vidit, nec auris

VI. Quia sit forma Ecclesiæ Catholica, quis illius membrum esse censetur.

Quisquis habet Fidem est verum membrum Ecclesiæ.

VII. Via ordinaria non salvanur homines nisi per Fidem explicitam Christi.

VIII. Cognitio Trinitatis est simpliciter necessaria ad perfectam cognitionem Incarnationis.

I. Quid censendum de Fide Dei remuneratoris.

Intelligitur Apostolus de remuneratione supernaturali.